

Bestuur

Bert van 't Holt

In de eerste Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Teixeira, 1979) lezen we het volgende over de grauwe gans.

“De grauwe gans is de enige gans die hier ook als broedvogel thuishoort. Het oorspronkelijk broedgebied moet eens geheel Europa hebben omvat, maar de zuidwestgrens ligt nu ten oosten van de Elbe. In ons land broedde de grauwe gans in vroeger eeuwen ongetwijfeld overal waar geschikte terreinen waren. Door het in cultuur brengen van zijn broedbiotoop werd hij steeds meer teruggedrongen tot de dunst bevolkte gebieden. Rond 1919 werd het laatste nest bij Eernewoude gevonden en kort na 1935 moeten zij uit de oeverlanden van de Leijen zijn verdwenen en daarmee vermoedelijk uit geheel Nederland. De grauwe gans ging pas weer in Nederland broeden toen er nieuwe broedgebieden in de vorm van grote rustige moerassen ontstonden door drooglegging van de IJsselmeerpolders. Vogelaars zijn geneigd veel aandacht aan de grauwe gans te besteden; de verspreidingskaart is daardoor bijzonder betrouwbaar. In 1977 bedroeg het totale aantal broedparen in ieder geval reeds 100, doch waarschijnlijk ongeveer 150.”

Inmiddels zijn we 37 jaar verder. De grauwe gans heeft als broedvogel een indrukwekkende opmars gemaakt van uitgestorven via zeldzaam naar algemeen. Aanleg van nieuwe natte natuur zorgde voor broedgebieden. De verhoogde grasproductie van de boeren zorgde voor een rijke voedselbron. Ganzenvraat veroorzaakt toenemende schade. Enerzijds doordat er gewoon meer ganzen zijn, anderzijds doordat boeren steeds meer produceren per hectare. Er zijn ook klachten van vogelaars en natuurbeschermers. Schade aan rietkragen kan ten koste gaan van broedende zangvogels, betreding en bemesting kan nadelig zijn voor zeldzame flora. Sommige vogelaars spreken zelfs over “stomme gakkers”.

Is de grauwe gans in 37 jaar zo in onze achting gedaald? Is deze vogel het beschermen niet meer waard? In grote natte gebieden is de grauwe gans waardevol als grazer. De vogels houden de openheid in stand en voorkomen dichtgroeien. Overal in natuurgebieden worden grote grazers ingezet: allerlei soorten koeien, paarden en schapen. Wordt het geen tijd voor herwaardering van natuurlijke grazers als konijn, ree en grauwe gans? Bekend is ook dat de grauwe gans niet meer toeneemt in gebieden waar de vos leeft. Dat pleit ervoor om de vos hier niet meer af te schieten. En dat maakt dan weer afschot van grauwe ganzen overbodig.